

Рейтинговий звіт CHNG 007-027 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	10.10.2003 р.
Дата оновлення:	30.09.2011 р.
Рівень кредитного рейтингу	uaA
Позичальника:	
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна шкала кредитних рейтингів дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» за II квартал та I півріччя 2011 року загалом, а також внутрішню інформацію, надану компанією у ході рейтингової процедури.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій підприємством, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	10.10.2003	17.03.2006	30.09.2010	16.12.2010	11.03.2011	25.06.2011	30.09.2011
Рівень довгострокового кредитного рейтингу	uaBBB	uaA	uaA	uaA	uaA	uaA	uaA
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується **ВИСОКОЮ** кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

**Рівень кредитного рейтингу ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ»
підтримується:**

- підтримкою підприємства з боку держави;
- входженням підприємства до структури Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», яка займає монопольне становище на внутрішньому ринку природного газу.

**Рівень кредитного рейтингу ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ»
обмежується:**

- зменшенням обсягів видобутку вуглеводнів протягом останніх років;
- значною залежністю діяльності підприємства від державного регулювання;
- необхідністю здійснення значних капітальних витрат, що впливатиме на обсяг вільного грошового потоку.

Основні показники фінансово-господарської діяльності

Основні балансові показники, тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	I кв. 2011	I півр. 2011
Активи	2 206 466	2 452 522	2 438 770	3 233 322	4 277 513	6 709 950
Основні засоби	927 946	1 132 320	1 176 275	1 198 517	1 195 364	1 249 447
Запаси	246 019	280 636	385 064	457 389	456 870	683 319
Дебіторська заборгованість	375 416	418 766	197 691	770 691	1 452 795	3 630 330
Власний капітал	1 569 776	1 562 142	1 571 989	1 588 034	1 611 446	1 662 919
Довгострокові зобов'язання	307 762	457 424	271 474	709 915	744 411	800 974
Короткострокові кредити банків	12 803	5 000	9 000	403 493	396 408	397 021
Кредиторська заборгованість	183 942	324 973	485 906	403 806	1 117 683	3 622 953

Джерело: фінансова звітність ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ»

Основні показники фінансово-господарської діяльності, тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	I півр. 2010	2010	I кв. 2011	I півр. 2011
Чистий дохід від реалізації	777 941	717 017	766 002	404 415	870 861	321 821	530 549
Валовий прибуток	180 858	217 782	181 259	106 466	245 354	68 874	163 543
Операційний прибуток	89 866	175 884	82 552	56 919	102 962	39 088	99 447
Чистий прибуток (збиток)	7 448	3 017	12 673	27 186	23 349	26 504	50 536

Джерело: фінансова звітність ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ»

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ», яке створено у 1978 році як виробниче об'єднання для освоєння вуглеводних ресурсів Чорного та Азовського морів, зареєстровано 21 серпня 1998 року (код за ЄДРПОУ 00153117). Юридична та фактична адреса: АР Крим, м. Сімферополь, пр. ім. Кірова/пров. Совнаркомовський, 52/1. Підприємство входить до складу Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», що володіє 100% акцій підприємства.

Основними напрямками діяльності підприємства є геологорозвідка та буріння, видобуток газу, газового конденсату та нафти, переробка газового конденсату і нафти, реалізація газу і нафтопродуктів, транспортування газу, зовнішньоекономічна діяльність (переважно фрахт суден спеціалізованого флоту).

Підприємство здійснює діяльність на ринку нафти та газу, які є основними первинними енергоресурсами, що використовуються в Україні.

Україна споживає значні обсяги природного газу, проте видобутий в країні газ забезпечує потреби лише на третину, що робить Україну енергозалежною державою. Щорічно видобуваються близько 20 млрд. куб. м газу, а обсяги його споживання коливаються у діапазоні від 45 до 60 млрд. куб. м. Через особливості географічного розташування газ територією України транзитом постачається до країн Європи. Переважний обсяг природного газу видобувається дочірніми підприємствами НАК «Нафтогаз України» (понад 90%). За даними Держкомстату України, у I півріччі 2011 року було видобуто 9,6 млрд. куб. м природного газу, 0,4 млрд. куб. м попутного газу та 0,4 млн. тонн газового конденсату.

Близько 10% природного газу, що споживається в Україні, використовується на технологічні потреби, інший обсяг розподіляється між населенням, бюджетними організаціями, підприємствами теплокомуненерго та теплоцентрами, а також промисловими споживачами. На всіх етапах реалізації газу – від видобутку до постачання споживачам ціни регулюються Національною комісією регулювання електроенергетики України.

З 01.07.2011 р. для промислових споживачів та інших суб'єктів господарювання, а також для установ та організацій, що фінансуються з державного і місцевих бюджетів, встановлено граничний рівень ціни на природний газ на рівні 3 023,5 грн./1 000 куб. м. (Постанови НКРЕ від 30.06.2011 р. № 1111 та № 1112 відповідно). Згідно проекту Закону «Про Державну програму економічного і соціального розвитку України на 2012 рік та основні напрями розвитку на 2013 і 2014 роки» (від 15.09.2011 р. № 9159) у 2011 році прогнозується надходження газу у обсязі 81,8 млрд. куб. м, у т.ч. видобуток – 20,8 млрд. куб. м, імпорт – 40,0 млрд. куб. м та відбір з підземних сховищ – 16,3 млрд. куб. м.

Найбільшими країнами за обсягами добування нафти є Саудівська Аравія, Росія, США, Іран, Китай, Мексика, Канада, Венесуела та Казахстан. В Україні щорічно добувають понад 3 млн. тонн. нафти, що дозволяє забезпечувати близько 20% потреб країни. В результаті недостатнього обсягу добування нафти всередині країни, внутрішній ринок нафти та нафтопродуктів є чутливим до коливань цін на зовнішніх ринках за одночасної залежності від економіко-політичної ситуації в

країні. Добування та транспортування нафти контролюється державними компаніями, що входять до складу вертикально-інтегрованої структури – НАК «Нафтогаз України». У I півріччі 2011 року обсяги видобутку нафти склали 1,2 млн. тонн, що на 8% менше, ніж у I півріччі 2010 року.

За перші шість місяців 2011 року на нафтопереробні заводи надійшло 4 023,6 тис. тонн нафти, у т.ч. 1 031,8 тис. тонн – власного видобутку, 2 991,8 тис. тонн – імпортованої. Загалом, щорічно в Україну імпортується близько 13-14 млн. тонн нафти та нафтопродуктів, з яких сира нафта займає близько половини. Найбільшим постачальником сирової нафти та нафтопродуктів є Російська Федерація, проте суттєві поставки здійснюються Казахстаном та Азербайджаном. Крім того, Україна володіє нафтопровідною системою, пропускна спроможність якої на вході становить 114 млн. тонн нафти на рік, на виході – близько 56 млн. тонн на рік. За даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості України у I півріччі 2011 року транспортовано 15,5 млн. тонн нафти, у т.ч. транзитом (переважно до країн Західної Європи) – 10,6 млн. тонн.

У січні-червні 2011 року, порівняно з аналогічним періодом 2010 року, обсяги видобутку газу ДЕРЖАВНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» скоротилися на 8,2%, до рівня в 481,1 млн. куб. м (план перевиконано на 1,1%), що пов'язано з поступовим виснаженням освоєних родовищ. Натомість збільшилися обсяги видобутку інших вуглеводнів: нафти – на 5,3%, до 4,4 тис. тонн, та газового конденсату – на 0,7%, до 35,4 тис. тонн. Крім того, обсяг транспортування природного газу зріс на 7,6% та становив 1 139,9 млн. куб. м. При цьому проходка в бурінні за перші шість місяці 2011 року склала 3 860 м, що на 7,1% менше показника відповідного періоду 2010 року. При цьому, план I півріччя 2011 року перевиконано на 18,7%.

Протягом I півріччя 2011 року ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» реалізувало 743 млн. куб. м природного газу загальною вартістю 389 257,0 тис. грн. Компанії НАК «Нафтогаз України» реалізовано 63% газу, що забезпечило 66% отриманих від реалізації газу доходів. Порівняно з I півріччям 2010 року обсяги реалізації газу знизилися на 9% (у натуральному вимірі), при цьому у грошовому вимірі спостерігався ріст на рівні 37%, що свідчить про істотне зростання цін у аналізованому періоді на продукцію, яку реалізує Підприємство. Обсяги реалізації нафти та газового конденсату (грошовий вимір) у січні-червні 2011 року, порівняно з аналогічним періодом 2010 року суттєво зросли на 30%, до 247 541,0 тис. грн., що відбулось, переважно внаслідок підвищення цін.

Протягом II кварталу 2011 року валюта балансу ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» суттєво зросла на 2 432 437,0 тис. грн., переважно за рахунок поточної дебіторської заборгованості, а також залишків товарно-матеріальних запасів, у структурі пасиву – за рахунок поточної кредиторської заборгованості. Необоротні активи підприємства станом на 30.06.2011 р. становили 2 181 586,0 тис. грн. (+118 974,0 тис. грн. протягом II кварталу 2011 року за рахунок, переважно, введення в експлуатацію основних засобів). Оборотні активи підприємства протягом II кварталу 2011 року істотно збільшилися, а саме на 105%, до рівня в 4 518 877,0 тис. грн. у зв'язку зі здійсненням авансових платежів.

Протягом II кварталу 2011 року основним джерелом формування валюти балансу ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» виступали насамперед поточні зобов'язання та власний капітал підприємства – 1 662 919,0 тис. грн. (25% валюти балансу), який сформовано, здебільшого статутним капіталом – 376 516,0 тис. грн., додатковим капіталом – 685 953,0 тис. грн., а також нерозподіленим прибутком у сумі 543 684,0 тис. грн.

Поточні зобов'язання на кінець аналізованого кварталу становили 4 175 576,0 тис. грн. (+2 329 023,0 тис. грн. протягом II кварталу 2011 року за рахунок поточної заборгованості із внутрішніх розрахунків). Довгострокові зобов'язання підприємства станом на 30.06.2011 р. становили 800 974,0 тис. грн.

За I півріччя 2011 року, порівняно з першими шістьма місяцями 2010 року, сума чистих доходів від реалізації продукції підприємства зросла на 31%, до 530 549,0 тис. грн. При цьому собівартість реалізованої продукції зросла дещо повільніше – на 23%, до 297 949,0 тис. грн., а отже, відбулося зростання валової рентабельності – на 4,5 в. п., до 30,8%. Відповідно сума валового прибутку становила 163 543,0 тис. грн., що 54% більше, ніж за I півріччя 2010 року.

Зростання доходів відбулося, насамперед, в результаті нарощення обсягів реалізації нафти та газового конденсату, збільшення обсягів транспортування природного газу магістральними газопроводами, а також у зв'язку зі зростанням цін реалізації природного газу та тарифів на транспортування та зберігання газу. Необхідно відзначити, що збільшення собівартості реалізованої продукції відбулося внаслідок зростання витрат на оплату праці, необхідності придбання природного газу для виробничих та власних потреб у НАК «Нафтогаз України» з ресурсів імпортного газу, а також зміни порядку розрахунків за транспортування природного газу ДК «Укртрансгаз» на території АР Крим.

За підсумками операційної діяльності підприємством у січні-червні 2011 року отримано прибуток у сумі 99 447,0 тис. грн., що на 42 528,0 тис. грн. більше, ніж за аналогічний період 2010 року. Відповідно операційна рентабельність підвищилась на 4,6 в. п. та становила 18,7%. Таким чином, сума отриманого підприємством за I півріччя 2011 року чистого прибутку становила 50 536,0 тис. грн. (за підсумками I півріччя 2010 року - 27 186,0 тис. грн.). Станом на 30.06.2011 р. показник ЕВІТДА (розрахований на останні 12 місяців) зріс на 5%, до 245 228,0 тис. грн., порівняно з аналогічним показником, розрахованим на кінець I кварталу 2011 року, що здебільшого зумовлено прибутковою діяльністю.

Протягом II кварталу 2011 року чистий борг аналізованого підприємства зріс на 17%, що пов'язано, більшою мірою зі зменшенням залишків грошових коштів на рахунки підприємства, при цьому, слід відмітити, що зобов'язання за існуючими кредитними договорами мали тенденцію до зниження протягом аналізованого періоду. У зв'язку з перевищенням темпів зростання чистого боргу над темпами зростання розміру ЕВІТДА, розрахованого за останні 12 місяців, показник їх співвідношення несуттєво зріс до 1,7 (станом на 31.12.2011 р. – 1,5).

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» підтверджено на рівні **uaA**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

А. М. Коноплястий

Начальник відділу корпоративних рейтингів

О. В. Чорноротов

Додатки

Балансові дані ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ», тис. грн.

Актив	2007	2008	2009	2010	I кв. 2011	I півр. 2011
I. Необоротні активи	1 465 585	1 713 033	1 823 017	1 991 155	2 062 612	2 181 586
Нематеріальні активи	9 522	11 610	12 281	14 415	15 194	14 903
Незавершене будівництво	401 621	434 778	457 339	610 682	698 655	750 514
Основні засоби	927 946	1 132 320	1 176 275	1 198 517	1 195 364	1 249 447
Довгострокові фінансові інвестиції	25 362	23 479	23 517	21 619	7 556	20 971
Довгострокова дебіторська заборгованість	90 257	110 846	152 461	145 922	145 843	145 751
Відстрочені податкові активи	10 877	0	1 144	0	0	0
II. Оборотні активи	730 289	733 369	608 264	1 237 440	2 205 784	4 518 877
Запаси	246 019	280 636	385 064	457 389	456 870	683 319
Дебіторська заборгованість за товари та послуги	18 762	36 942	59 882	26 677	25 413	20 922
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, за виданими авансами	18 453	15 100	9 229	43 321	27 654	14 063
із внутрішніх розрахунків	163 704	135 054	8 972	572 627	1 200 395	3 441 727
Інша поточна дебіторська заборгованість	157 520	161 047	87 926	98 633	159 704	112 049
Інша поточна дебіторська заборгованість	16 977	70 623	31 682	29 433	39 629	41 569
Грошові кошти та їх еквіваленти	97 417	9 495	5 276	3 342	280 890	189 313
Інші оборотні активи	11 437	24 472	20 233	6 018	15 229	15 915
III. Витрати майбутніх періодів	10 592	6 120	7 489	4 727	9 117	9 487
Баланс	2 206 466	2 452 522	2 438 770	3 233 322	4 277 513	6 709 950
Пасив						
I. Власний капітал	1 569 776	1 562 142	1 571 989	1 588 034	1 611 446	1 662 919
Статутний капітал	376 516	376 516	376 516	376 516	376 516	376 516
Інший додатковий капітал	671 780	661 182	658 775	652 551	650 834	685 953
Резервний капітал	54 442	54 814	54 965	55 599	55 599	56 766
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	467 038	469 630	481 733	503 368	528 497	543 684
II. Забезпечення наступних витрат і платежів	57 295	61 240	58 511	61 759	68 847	64 615
III. Довгострокові зобов'язання	307 762	457 424	271 474	709 915	744 411	800 974
Довгострокові кредити банків	247 614	389 857	271 474	152 270	127 676	103 218
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	60 148	60 101	0	0	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	0	7 466	0	2 813	2 656	2 812
Інші довгострокові зобов'язання	0	0	0	554 832	614 079	694 944
IV. Поточні зобов'язання	267 639	365 505	528 620	866 978	1 846 553	4 175 576
Короткострокові кредити банків	12 803	5 000	9 000	403 493	396 408	397 021
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	17 314	45 296	185 827	118 777	111 943	105 182
Кредиторська заборгованість за товари та послуги	77 166	212 256	190 037	84 475	82 199	136 998
Поточні зобов'язання за розрахунками з одержаних авансів, з бюджетом	24 818	6 201	4 006	5 551	2 040	8 184
зі страхування	14 481	30 078	35 514	31 954	34 522	45 549
з оплати праці	1 444	1 443	2 613	1 751	8 499	4 145
із внутрішніх розрахунків	7 613	8 691	10 278	10 744	18 930	10 365
Інші поточні зобов'язання	41 106	21 008	57 631	150 554	1 117 683	3 417 712
Інші поточні зобов'язання	70 894	35 532	33 714	59 679	74 329	50 420
V. Доходи майбутніх періодів	3 994	6 211	8 176	6 636	6 256	5 866
Баланс	2 206 466	2 452 522	2 438 770	3 233 322	4 277 513	6 709 950

Дані звіту про фінансові результати ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ», тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	I півр. 2010	2010	I півр. 2011
Чистий дохід від реалізації продукції, послуг	777 941	717 017	766 002	404 415	870 861	530 549
Собівартість реалізованої продукції	597 083	499 235	584 743	297 949	625 507	367 006
Валовий прибуток (збиток)	180 858	217 782	181 259	106 466	245 354	163 543
Інші операційні доходи	89 667	258 446	45 773	7 833	33 429	14 001
Адміністративні витрати	48 787	49 127	51 058	25 285	56 315	30 529
Витрати на збут	19 532	16 231	16 776	10 872	13 570	2 054
Інші операційні витрати	112 340	234 986	76 646	21 223	105 936	45 514
Фінансові результати від операційної діяльності	89 866	175 884	82 552	56 919	102 962	99 447
Доход від участі в капіталі	559	1 251	1 968	0	826	0
Інші фінансові доходи	161	54	53	74	113	44
Інші доходи	11 230	15 288	13 298	8 099	13 422	6 938
Фінансові витрати	10 456	37 314	32 577	15 043	33 383	2 407
Втрати від участі в капіталі	839	3 588	4 069	809	2 558	648
Інші витрати	31 255	118 276	21 972	13 199	36 394	3 259
Фінансові результати до оподаткування	59 266	33 299	39 253	36 041	44 988	100 115
Податок на прибуток від звичайної діяльності	52 023	39 278	28 014	8 682	21 493	49 406
Фінансові результати від звичайної діяльності	7 243	(5 979)	11 239	27 359	23 495	50 709
Надзвичайні:						
доходи	213	17 859	2 305	5	190	3
витрати	8	8 736	296	178	178	176
Податки з надзвичайного прибутку	0	127	575	0	158	0
Чистий прибуток (збиток)	7 448	3 017	12 673	27 186	23 349	50 536

Рейтинговий звіт CHNG 007-027 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	10.10.2003 р.
Дата оновлення:	30.09.2011 р.
Рівень кредитного рейтингу	uaA
Позичальника:	
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна шкала кредитних рейтингів дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» за II квартал та I півріччя 2011 року загалом, а також внутрішню інформацію, надану компанією у ході рейтингової процедури.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій підприємством, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	10.10.2003	17.03.2006	30.09.2010	16.12.2010	11.03.2011	25.06.2011	30.09.2011
Рівень довгострокового кредитного рейтингу	uaBBB	uaA	uaA	uaA	uaA	uaA	uaA
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується **ВИСОКОЮ** кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

**Рівень кредитного рейтингу ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ»
підтримується:**

- підтримкою підприємства з боку держави;
- входженням підприємства до структури Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», яка займає монопольне становище на внутрішньому ринку природного газу.

**Рівень кредитного рейтингу ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ»
обмежується:**

- зменшенням обсягів видобутку вуглеводнів протягом останніх років;
- значною залежністю діяльності підприємства від державного регулювання;
- необхідністю здійснення значних капітальних витрат, що впливатиме на обсяг вільного грошового потоку.

Основні показники фінансово-господарської діяльності

Основні балансові показники, тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	I кв. 2011	I півр. 2011
Активи	2 206 466	2 452 522	2 438 770	3 233 322	4 277 513	6 709 950
Основні засоби	927 946	1 132 320	1 176 275	1 198 517	1 195 364	1 249 447
Запаси	246 019	280 636	385 064	457 389	456 870	683 319
Дебіторська заборгованість	375 416	418 766	197 691	770 691	1 452 795	3 630 330
Власний капітал	1 569 776	1 562 142	1 571 989	1 588 034	1 611 446	1 662 919
Довгострокові зобов'язання	307 762	457 424	271 474	709 915	744 411	800 974
Короткострокові кредити банків	12 803	5 000	9 000	403 493	396 408	397 021
Кредиторська заборгованість	183 942	324 973	485 906	403 806	1 117 683	3 622 953

Джерело: фінансова звітність ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ»

Основні показники фінансово-господарської діяльності, тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	I півр. 2010	2010	I кв. 2011	I півр. 2011
Чистий дохід від реалізації	777 941	717 017	766 002	404 415	870 861	321 821	530 549
Валовий прибуток	180 858	217 782	181 259	106 466	245 354	68 874	163 543
Операційний прибуток	89 866	175 884	82 552	56 919	102 962	39 088	99 447
Чистий прибуток (збиток)	7 448	3 017	12 673	27 186	23 349	26 504	50 536

Джерело: фінансова звітність ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ»

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ», яке створено у 1978 році як виробниче об'єднання для освоєння вуглеводних ресурсів Чорного та Азовського морів, зареєстровано 21 серпня 1998 року (код за ЄДРПОУ 00153117). Юридична та фактична адреса: АР Крим, м. Сімферополь, пр. ім. Кірова/пров. Совнаркомівський, 52/1. Підприємство входить до складу Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», що володіє 100% акцій підприємства.

Основними напрямками діяльності підприємства є геологорозвідка та буріння, видобуток газу, газового конденсату та нафти, переробка газового конденсату і нафти, реалізація газу і нафтопродуктів, транспортування газу, зовнішньоекономічна діяльність (переважно фрахт суден спеціалізованого флоту).

Підприємство здійснює діяльність на ринку нафти та газу, які є основними первинними енергоресурсами, що використовуються в Україні.

Україна споживає значні обсяги природного газу, проте видобутий в країні газ забезпечує потреби лише на третину, що робить Україну енергозалежною державою. Щорічно видобуваються близько 20 млрд. куб. м газу, а обсяги його споживання коливаються у діапазоні від 45 до 60 млрд. куб. м. Через особливості географічного розташування газ територією України транзитом постачається до країн Європи. Переважний обсяг природного газу видобувається дочірніми підприємствами НАК «Нафтогаз України» (понад 90%). За даними Держкомстату України, у I півріччі 2011 року було видобуто 9,6 млрд. куб. м природного газу, 0,4 млрд. куб. м попутного газу та 0,4 млн. тонн газового конденсату.

Близько 10% природного газу, що споживається в Україні, використовується на технологічні потреби, інший обсяг розподіляється між населенням, бюджетними організаціями, підприємствами теплокомуненерго та теплоцентрами, а також промисловими споживачами. На всіх етапах реалізації газу – від видобутку до постачання споживачам ціни регулюються Національною комісією регулювання електроенергетики України.

З 01.07.2011 р. для промислових споживачів та інших суб'єктів господарювання, а також для установ та організацій, що фінансуються з державного і місцевих бюджетів, встановлено граничний рівень ціни на природний газ на рівні 3 023,5 грн./1 000 куб. м. (Постанови НКРЕ від 30.06.2011 р. № 1111 та № 1112 відповідно). Згідно проекту Закону «Про Державну програму економічного і соціального розвитку України на 2012 рік та основні напрями розвитку на 2013 і 2014 роки» (від 15.09.2011 р. № 9159) у 2011 році прогнозується надходження газу у обсязі 81,8 млрд. куб. м, у т.ч. видобуток – 20,8 млрд. куб. м, імпорт – 40,0 млрд. куб. м та відбір з підземних сховищ – 16,3 млрд. куб. м.

Найбільшими країнами за обсягами добування нафти є Саудівська Аравія, Росія, США, Іран, Китай, Мексика, Канада, Венесуела та Казахстан. В Україні щорічно добувають понад 3 млн. тонн. нафти, що дозволяє забезпечувати близько 20% потреб країни. В результаті недостатнього обсягу добування нафти всередині країни, внутрішній ринок нафти та нафтопродуктів є чутливим до коливань цін на зовнішніх ринках за одночасної залежності від економіко-політичної ситуації в

країні. Добування та транспортування нафти контролюється державними компаніями, що входять до складу вертикально-інтегрованої структури – НАК «Нафтогаз України». У I півріччі 2011 року обсяги видобутку нафти склали 1,2 млн. тонн, що на 8% менше, ніж у I півріччі 2010 року.

За перші шість місяців 2011 року на нафтопереробні заводи надійшло 4 023,6 тис. тонн нафти, у т.ч. 1 031,8 тис. тонн – власного видобутку, 2 991,8 тис. тонн – імпортованої. Загалом, щорічно в Україну імпортується близько 13-14 млн. тонн нафти та нафтопродуктів, з яких сира нафта займає близько половини. Найбільшим постачальником сирової нафти та нафтопродуктів є Російська Федерація, проте суттєві поставки здійснюються Казахстаном та Азербайджаном. Крім того, Україна володіє нафтопровідною системою, пропускна спроможність якої на вході становить 114 млн. тонн нафти на рік, на виході – близько 56 млн. тонн на рік. За даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості України у I півріччі 2011 року транспортовано 15,5 млн. тонн нафти, у т.ч. транзитом (переважно до країн Західної Європи) – 10,6 млн. тонн.

У січні-червні 2011 року, порівняно з аналогічним періодом 2010 року, обсяги видобутку газу ДЕРЖАВНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» скоротилися на 8,2%, до рівня в 481,1 млн. куб. м (план перевиконано на 1,1%), що пов'язано з поступовим виснаженням освоєних родовищ. Натомість збільшилися обсяги видобутку інших вуглеводнів: нафти – на 5,3%, до 4,4 тис. тонн, та газового конденсату – на 0,7%, до 35,4 тис. тонн. Крім того, обсяг транспортування природного газу зріс на 7,6% та становив 1 139,9 млн. куб. м. При цьому проходка в бурінні за перші шість місяці 2011 року склала 3 860 м, що на 7,1% менше показника відповідного періоду 2010 року. При цьому, план I півріччя 2011 року перевиконано на 18,7%.

Протягом I півріччя 2011 року ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» реалізувало 743 млн. куб. м природного газу загальною вартістю 389 257,0 тис. грн. Компанії НАК «Нафтогаз України» реалізовано 63% газу, що забезпечило 66% отриманих від реалізації газу доходів. Порівняно з I півріччям 2010 року обсяги реалізації газу знизилися на 9% (у натуральному вимірі), при цьому у грошовому вимірі спостерігався ріст на рівні 37%, що свідчить про істотне зростання цін у аналізованому періоді на продукцію, яку реалізує Підприємство. Обсяги реалізації нафти та газового конденсату (грошовий вимір) у січні-червні 2011 року, порівняно з аналогічним періодом 2010 року суттєво зросли на 30%, до 247 541,0 тис. грн., що відбулось, переважно внаслідок підвищення цін.

Протягом II кварталу 2011 року валюта балансу ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» суттєво зросла на 2 432 437,0 тис. грн., переважно за рахунок поточної дебіторської заборгованості, а також залишків товарно-матеріальних запасів, у структурі пасиву – за рахунок поточної кредиторської заборгованості. Необоротні активи підприємства станом на 30.06.2011 р. становили 2 181 586,0 тис. грн. (+118 974,0 тис. грн. протягом II кварталу 2011 року за рахунок, переважно, введення в експлуатацію основних засобів). Оборотні активи підприємства протягом II кварталу 2011 року істотно збільшилися, а саме на 105%, до рівня в 4 518 877,0 тис. грн. у зв'язку зі здійсненням авансових платежів.

Протягом II кварталу 2011 року основним джерелом формування валюти балансу ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» виступали насамперед поточні зобов'язання та власний капітал підприємства – 1 662 919,0 тис. грн. (25% валюти балансу), який сформовано, здебільшого статутним капіталом – 376 516,0 тис. грн., додатковим капіталом – 685 953,0 тис. грн., а також нерозподіленим прибутком у сумі 543 684,0 тис. грн.

Поточні зобов'язання на кінець аналізованого кварталу становили 4 175 576,0 тис. грн. (+2 329 023,0 тис. грн. протягом II кварталу 2011 року за рахунок поточної заборгованості із внутрішніх розрахунків). Довгострокові зобов'язання підприємства станом на 30.06.2011 р. становили 800 974,0 тис. грн.

За I півріччя 2011 року, порівняно з першими шістьма місяцями 2010 року, сума чистих доходів від реалізації продукції підприємства зросла на 31%, до 530 549,0 тис. грн. При цьому собівартість реалізованої продукції зросла дещо повільніше – на 23%, до 297 949,0 тис. грн., а отже, відбулося зростання валової рентабельності – на 4,5 в. п., до 30,8%. Відповідно сума валового прибутку становила 163 543,0 тис. грн., що 54% більше, ніж за I півріччя 2010 року.

Зростання доходів відбулося, насамперед, в результаті нарощення обсягів реалізації нафти та газового конденсату, збільшення обсягів транспортування природного газу магістральними газопроводами, а також у зв'язку зі зростанням цін реалізації природного газу та тарифів на транспортування та зберігання газу. Необхідно відзначити, що збільшення собівартості реалізованої продукції відбулося внаслідок зростання витрат на оплату праці, необхідності придбання природного газу для виробничих та власних потреб у НАК «Нафтогаз України» з ресурсів імпортного газу, а також зміни порядку розрахунків за транспортування природного газу ДК «Укртрансгаз» на території АР Крим.

За підсумками операційної діяльності підприємством у січні-червні 2011 року отримано прибуток у сумі 99 447,0 тис. грн., що на 42 528,0 тис. грн. більше, ніж за аналогічний період 2010 року. Відповідно операційна рентабельність підвищилась на 4,6 в. п. та становила 18,7%. Таким чином, сума отриманого підприємством за I півріччя 2011 року чистого прибутку становила 50 536,0 тис. грн. (за підсумками I півріччя 2010 року - 27 186,0 тис. грн.). Станом на 30.06.2011 р. показник ЕВІТДА (розрахований на останні 12 місяців) зріс на 5%, до 245 228,0 тис. грн., порівняно з аналогічним показником, розрахованим на кінець I кварталу 2011 року, що здебільшого зумовлено прибутковою діяльністю.

Протягом II кварталу 2011 року чистий борг аналізованого підприємства зріс на 17%, що пов'язано, більшою мірою зі зменшенням залишків грошових коштів на рахунки підприємства, при цьому, слід відмітити, що зобов'язання за існуючими кредитними договорами мали тенденцію до зниження протягом аналізованого періоду. У зв'язку з перевищенням темпів зростання чистого боргу над темпами зростання розміру ЕВІТДА, розрахованого за останні 12 місяців, показник їх співвідношення несуттєво зріс до 1,7 (станом на 31.12.2011 р. – 1,5).

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДЕРЖАВНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ» підтверджено на рівні **uaA**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

А. М. Коноплястий

Начальник відділу корпоративних рейтингів

О. В. Чорноротов

Додатки

Балансові дані ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ», тис. грн.

Актив	2007	2008	2009	2010	I кв. 2011	I півр. 2011
I. Необоротні активи	1 465 585	1 713 033	1 823 017	1 991 155	2 062 612	2 181 586
Нематеріальні активи	9 522	11 610	12 281	14 415	15 194	14 903
Незавершене будівництво	401 621	434 778	457 339	610 682	698 655	750 514
Основні засоби	927 946	1 132 320	1 176 275	1 198 517	1 195 364	1 249 447
Довгострокові фінансові інвестиції	25 362	23 479	23 517	21 619	7 556	20 971
Довгострокова дебіторська заборгованість	90 257	110 846	152 461	145 922	145 843	145 751
Відстрочені податкові активи	10 877	0	1 144	0	0	0
II. Оборотні активи	730 289	733 369	608 264	1 237 440	2 205 784	4 518 877
Запаси	246 019	280 636	385 064	457 389	456 870	683 319
Дебіторська заборгованість за товари та послуги	18 762	36 942	59 882	26 677	25 413	20 922
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, за виданими авансами	18 453	15 100	9 229	43 321	27 654	14 063
із внутрішніх розрахунків	163 704	135 054	8 972	572 627	1 200 395	3 441 727
Інша поточна дебіторська заборгованість	157 520	161 047	87 926	98 633	159 704	112 049
Інша поточна дебіторська заборгованість	16 977	70 623	31 682	29 433	39 629	41 569
Грошові кошти та їх еквіваленти	97 417	9 495	5 276	3 342	280 890	189 313
Інші оборотні активи	11 437	24 472	20 233	6 018	15 229	15 915
III. Витрати майбутніх періодів	10 592	6 120	7 489	4 727	9 117	9 487
Баланс	2 206 466	2 452 522	2 438 770	3 233 322	4 277 513	6 709 950
Пасив						
I. Власний капітал	1 569 776	1 562 142	1 571 989	1 588 034	1 611 446	1 662 919
Статутний капітал	376 516	376 516	376 516	376 516	376 516	376 516
Інший додатковий капітал	671 780	661 182	658 775	652 551	650 834	685 953
Резервний капітал	54 442	54 814	54 965	55 599	55 599	56 766
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	467 038	469 630	481 733	503 368	528 497	543 684
II. Забезпечення наступних витрат і платежів	57 295	61 240	58 511	61 759	68 847	64 615
III. Довгострокові зобов'язання	307 762	457 424	271 474	709 915	744 411	800 974
Довгострокові кредити банків	247 614	389 857	271 474	152 270	127 676	103 218
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	60 148	60 101	0	0	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	0	7 466	0	2 813	2 656	2 812
Інші довгострокові зобов'язання	0	0	0	554 832	614 079	694 944
IV. Поточні зобов'язання	267 639	365 505	528 620	866 978	1 846 553	4 175 576
Короткострокові кредити банків	12 803	5 000	9 000	403 493	396 408	397 021
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	17 314	45 296	185 827	118 777	111 943	105 182
Кредиторська заборгованість за товари та послуги	77 166	212 256	190 037	84 475	82 199	136 998
Поточні зобов'язання за розрахунками з одержаних авансів, з бюджетом	24 818	6 201	4 006	5 551	2 040	8 184
зі страхування	14 481	30 078	35 514	31 954	34 522	45 549
з оплати праці	1 444	1 443	2 613	1 751	8 499	4 145
із внутрішніх розрахунків	7 613	8 691	10 278	10 744	18 930	10 365
Інші поточні зобов'язання	41 106	21 008	57 631	150 554	1 117 683	3 417 712
Інші поточні зобов'язання	70 894	35 532	33 714	59 679	74 329	50 420
V. Доходи майбутніх періодів	3 994	6 211	8 176	6 636	6 256	5 866
Баланс	2 206 466	2 452 522	2 438 770	3 233 322	4 277 513	6 709 950

Дані звіту про фінансові результати ДЕРЖАВНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗ», тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	I півр. 2010	2010	I півр. 2011
Чистий дохід від реалізації продукції, послуг	777 941	717 017	766 002	404 415	870 861	530 549
Собівартість реалізованої продукції	597 083	499 235	584 743	297 949	625 507	367 006
Валовий прибуток (збиток)	180 858	217 782	181 259	106 466	245 354	163 543
Інші операційні доходи	89 667	258 446	45 773	7 833	33 429	14 001
Адміністративні витрати	48 787	49 127	51 058	25 285	56 315	30 529
Витрати на збут	19 532	16 231	16 776	10 872	13 570	2 054
Інші операційні витрати	112 340	234 986	76 646	21 223	105 936	45 514
Фінансові результати від операційної діяльності	89 866	175 884	82 552	56 919	102 962	99 447
Доход від участі в капіталі	559	1 251	1 968	0	826	0
Інші фінансові доходи	161	54	53	74	113	44
Інші доходи	11 230	15 288	13 298	8 099	13 422	6 938
Фінансові витрати	10 456	37 314	32 577	15 043	33 383	2 407
Втрати від участі в капіталі	839	3 588	4 069	809	2 558	648
Інші витрати	31 255	118 276	21 972	13 199	36 394	3 259
Фінансові результати до оподаткування	59 266	33 299	39 253	36 041	44 988	100 115
Податок на прибуток від звичайної діяльності	52 023	39 278	28 014	8 682	21 493	49 406
Фінансові результати від звичайної діяльності	7 243	(5 979)	11 239	27 359	23 495	50 709
Надзвичайні:						
доходи	213	17 859	2 305	5	190	3
витрати	8	8 736	296	178	178	176
Податки з надзвичайного прибутку	0	127	575	0	158	0
Чистий прибуток (збиток)	7 448	3 017	12 673	27 186	23 349	50 536